

Ìwé Dániẹ̀lì - Ọ̀gọ̀rùn-ún kan àti mǎrùndínlọ́gọ́ta nọmba marun-un)

Síṣípáyá Íran Ikeyìn Dániẹ̀lì: Ìrìn Àjò Afíwéra ti Àwọn Wúndiá Ọlọgbón

Jeff Pippenger

2024-03-24

A ti bẹ̀rẹ̀ ìṣàkíyèsí wa lórí íran ikeyìn Dániẹ̀lì nípa mímọ̀ Dániẹ̀lì sí gégé bí ààmì àwọn èniyàn mǎjẹ̀mú Ọlọ̀run ti ojọ̀ ikeyìn, a sì ti lo ẹ̀ṣẹ̀ àkókó náà pẹ̀lú orí ikeyìn láti bẹ̀rẹ̀ sí í mọ̀ àwọn àbùdá wòlì ti àwọn èniyàn ojọ̀ ikeyìn wònyen tí Belitṣásàrí dúró fún. Àwọn èniyàn mǎjẹ̀mú Ọlọ̀run ti ojọ̀ ikeyìn dúró fún àwọn Millerites ti ìṣisẹ̀ àngẹ̀lì àkókó, àti egbẹ̀rún lónà ọ̀gọ̀rùn-ún mẹ̀rinlélọ́gọ̀rìn ti ìṣisẹ̀ àngẹ̀lì kẹ̀ta. Àwọn Millerites mú òwe àwọn wúndiá mẹ̀wàá ẹ̀, a sì tún òwe náà ẹ̀ ní ojọ̀ ikeyìn dé inú lẹ̀tá kọ̀kan.

“Ọ̀pọ̀ igbà ni a mǎa n tọ̀ka mi sí òwe àwọn wúndiá mẹ̀wàá, mǎrùn-ún nínú wọn jẹ̀ ọ̀lọgbón, mǎrùn-ún sì jẹ̀ aṣiwèrè. Òwe yìí ti ẹ̀, yóò sì ẹ̀ dé ọ̀rọ̀ rẹ̀ gangan, nítorí pé ó ní ìṣàmúlò àkànṣe sí àsikò yìí, ó sì ti ẹ̀, gégé bí ìhìn ìṣe àngẹ̀lì kẹ̀ta, yóò sì mǎa bá a lọ̀ ní jìjẹ̀ òtítọ̀ ìsinsinyí títí di ìparí àkókó.” Review and Herald, August 19, 1890.

Ìrírí àwọn ìṣisẹ̀ méjèjì ti àwọn ojọ̀ ikeyìn ni ìrírí Adventism.

“Àkàwé àwọn wúndiá mẹ̀wàá inú Mátìù 25 pẹ̀lú n sàfihàn ìrírí àwọn èniyàn Adventist.” The Great Controversy, 393.

Àwọn Mílàràítì dúró fún ìṣikírí iránsẹ̀ àkókó, àti pé ìrírí wọn náà ni a tún fi sàpẹ̀rẹ̀ nípa ijọ̀ Filadelfia. Ní ọ̀dún 1856, ìṣikírí Mílàràítì ti Filadelfia yí padà sí ìṣikírí Laodísea, àti nínú ìṣòtẹ̀ ọ̀dún 1863, ó tún yí padà sí ijọ̀ Adventist Ojọ̀ Keje ti Laodísea.

Egbẹ̀rún mẹ̀rinlélọ́gọ̀rìn [144,000] dúró fún ìṣisẹ̀ àngẹ̀lì kẹ̀ta, àti pé ìrírí wọn ni a tún fi sàpẹ̀rẹ̀ nípasẹ̀ ijọ̀ Filadelfia. Ní ọ̀dún 1989, a tú ìwé Dániẹ̀lì sílẹ̀ fún ijọ̀ Ládíkósìà ti Àwọn Adventist Ojọ̀ Keje, àti ní September 11, 2001, ìṣisẹ̀ Adventist ti Ládíkósìà bẹ̀rẹ̀, àti ní July ọ̀dún 2023, iyípadà padà sí ìṣisẹ̀ Filadelfia dé.

Belteshazzar, tàbí Danieli, sàpẹ̀rẹ̀ ìṣisẹ̀ Filadelfia ti àwọn ojọ̀ ikeyìn, tí ó tún ẹ̀ ìṣisẹ̀ Filadelfia ti àwọn Millerite “dé ọ̀rọ̀ náà gan-an.” Ẹ̀ṣẹ̀ àkókó ti íran ikeyìn náà sàpẹ̀rẹ̀ àwọn èniyàn ojọ̀ ikeyìn wònyí, àti ẹ̀rì ikeyìn ti íran ikeyìn náà gbọ̀dọ̀ fara mó ẹ̀rì àkókó ti íran ikeyìn náà. Ilàná iwènùmọ̀ tí ó wà nínú Danieli orí kejilá n fi ìmúgbòrò ìmọ̀ hàn, pẹ̀lú àwọn egbé̀ méjì tí a mú jáde nípasẹ̀ rẹ̀. Belteshazzar ni àfihàn àgbáyé pọ̀ jùlọ̀ ti àwọn ọ̀lọgbón ojọ̀ ikeyìn. Nínú Danieli orí kejilá, ó kéré tán, òtítọ̀ àṣòtẹ̀lẹ̀ mǎrùn-ún wà tí wọn jẹ̀ idákòrò fún ìṣisẹ̀ àwọn Millerite, tí ó sì gbọ̀dọ̀ tún ẹ̀ ara rẹ̀ nínú ìṣisẹ̀ angẹ̀lì kẹ̀ta.

Àkókó ni ilàná iwènùmọ̀ tí n mú kí egbé̀ méjì àwọn olùjòsin jáde, tí ó sì nípa bẹ̀ mú àkàwé àwọn wúndiá mẹ̀wàá ẹ̀ ní ìṣisẹ̀rẹ̀ àti ní ìṣisẹ̀kẹ̀yìn.

Şùgbón iwọ, Dániẹ̀lì, pa àwọn ọ̀rọ̀ nàà mọ̀, kí o sì fi èdìdì dì iwé nàà, tí tí di àkókò ọ̀pin: ọ̀pọ̀ èniyàn yòò máa sàré káàkiri, imọ̀ yòò sì pọ̀ sí i.... Ó sì wí pé, Maa lọ ní ọ̀nà re, Dániẹ̀lì: nítòrí a tí pa àwọn ọ̀rọ̀ nàà mọ̀, a sì tí fi èdìdì dì wọn tí tí di àkókò ọ̀pin. A ọ̀ò sọ ọ̀pọ̀ di míímọ̀, a ọ̀ò sì sọ wọn di funfun, a ọ̀ò sì dán wọn wò; şùgbón àwọn ẹ̀ni búburú yòò máa hùwà búburú: kò sì sí ẹ̀nikan nínú àwọn ẹ̀ni búburú tí yòò yé e; şùgbón àwọn ọ̀lọ̀gbón yòò yé e. Dániẹ̀lì 12:4, 9, 10.

Ìyàtò láàárín àwọn ọ̀lọ̀gbón àti àwọn ẹ̀ni búburú (òmùgò), dá lóri ọ̀ye wọn nípa (pín pín ní ọ̀kàn) ilọ̀síwájú imọ̀ tí a şí sílẹ̀ ní àkókò ọ̀pin, yálà ní ọ̀dún 1798 fún àwọn Míléràiti, tàbí ní 1989 fún ẹ̀gbèrún lónà ọ̀górùn-ún m̀erínlélógójì. A bèèrè pé kí àwọn èniyàn Ọ̀lọ̀run mọ̀ pé Adventism ni ìrírí àpèjúwe àwọn wúndiá m̀ewàá, nítòrí láísí ọ̀ye nàà wọn kí yòò wá láti lóye ìgbà tí “àkókò ọ̀pin” fún ìran ikeyin dé, tàbí ohun tí ó jẹ̀ ìránşẹ̀ nàà tí a tú èdìdì rẹ̀ nígbà nàà. Láísí ọ̀ye pé ìrírí Adventist jẹ̀ ilàna ìdánwò ìgbésè m̀eta, tí a dá lóri idàgbàsokè ọ̀títọ̀ ní ilọ̀síwájú, èyí tí n yorí sí àbájáde “iyè tàbí ikú,” kò şéé şe láti mọ̀ ipè gíga tí gbogbo Seventh-day Adventist. Belteshazzar dúró fún àwọn èniyàn tí wọn mọ̀ pé wọn ti gba inú ilàna iwènùmọ̀ kojá, èyí tí a şàpèjúwe gégé bí “a sọ wọn di míímọ̀, a sọ wọn di funfun, a sì dán wọn wò.” Gégé bí ó ti rí gan-an, ilàna iwènùmọ̀ ìgbésè m̀eta nàà ni a şe itọ̀kasí rẹ̀ ní pàtò gégé bí işẹ̀ Ẹ̀mí Mímọ̀.

Şùgbón mo n sọ ọ̀títọ̀ fún yín; ó şànfàani fún yín kí ẹ̀mi kí ó lọ: nítòrí bí ẹ̀mi kò bá lọ, Olùtùnù nàà kí yòò tọ̀ yín wá; şùgbón bí mo bá lọ, ẹ̀mi yòò rán án sí yín. Àti pé nígbà tí ó bá dé, yòò fi ẹ̀sùn kàn ayé nípa ẹ̀şẹ̀, àti nípa ọ̀dodo, àti nípa idájọ̀: Nípa ẹ̀şẹ̀, nítòrí wọn kò gbà mí gbọ̀; Nípa ọ̀dodo, nítòrí mo n lọ sọ̀dọ̀ Baba mi, ẹ̀yin kí yòò sì tún rí mi mọ̀; Nípa idájọ̀, nítòrí a ti dá alákòso ayé yìi léjọ̀. Mo şì ní ọ̀pọ̀ ǹnkan láti sọ fún yín, şùgbón ẹ̀ kò lè rú wọn nísinsin yìi. Şùgbón nígbà tí ọ̀un, Ẹ̀mí ọ̀títọ̀, bá dé, yòò darí yín sínú gbogbo ọ̀títọ̀: nítòrí kí yòò sọ̀rọ̀ láti inú ara rẹ̀; şùgbón ohunkóhun tí yòò gbọ̀, èyí ni yòò sọ: yòò sì fi àwọn ohun tí ǹ bọ̀ hàn yín. Johanu 16:7–13.

Işẹ̀ Ẹ̀mí Mímọ̀ nínú itónişonà àwọn wúndiá ọ̀lọ̀gbón sínú “gbogbo ọ̀títọ̀,” ǹ bèèrè pé kí Ó bá ayé wí, èyí tí ó túmọ̀ sí láti kilò tàbí dá lẹ̀bi, nípa ẹ̀şẹ̀, ọ̀dodo àti idájọ̀, èyí tí ó jẹ̀ àtẹ̀gùn m̀eta kan nàà tí ǹ mú jáde bóyá wúndiá ọ̀lọ̀gbón tàbí aşiwèrè nínú Danieli orí kejilá. Ìránşẹ̀ tí Jészù fi hàn gégé bí işẹ̀ Ẹ̀mí Mímọ̀ ni “òróró,” tí ǹ şí iyàtò hàn láàárín ọ̀lọ̀gbón àti ẹ̀ni búburú nínú Danieli 12. Àwọn èniyàn Ọ̀lọ̀run ní ojú ikeyin gbọ̀dọ̀ lóye ìbísí imọ̀ fún ìran wọn, imọ̀ nàà sì kún fún imòye wọn pé bóyá wọn jẹ̀ wúndiá aşiwèrè tàbí ọ̀lọ̀gbón nínú ọ̀we Mátíù orí kẹ̀kẹ̀dógún.

“A fi àwọn ǹnkan wònyí hàn Jòhànú nínú ìran míímọ̀. Ó rí ẹ̀gbé nàà tí a şàpèrẹ̀ rẹ̀ nípasẹ̀ àwọn wúndiá ọ̀gbón m̀arùn-ún, pèlú àwọn fitilá wọn tí a túnşe tí wọn sì ǹ jóná, ó sì ké jáde nínú ìgbádùn ayọ̀, pé, ‘Nísinsin yìi ni suùrù àwọn ẹ̀ni míímọ̀ wà; nísinsin yìi ni àwọn tí ǹ pa àwọn ọ̀fin Ọ̀lọ̀run mọ̀ àti ìgbàgbọ̀ Jészù wà. Mo sì gbọ̀ ohùn kan láti ọ̀run wí fún mi pé, Kọ̀ ó sílẹ̀ pé, Alábùkún ni àwọn ọ̀kú tí ǹ kú nínú Olúwa láti isinsin yìi lọ: Bèè ni, ní Ẹ̀mí wí, kí wọn lè sinmi kúrò nínú àşekára wọn; işẹ̀ wọn sì ǹ tọ̀ wọn lẹ̀yin.’”

“Ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àwọn tí ó gbọ̀ àwọn ihinrere àngẹ̀lì kìn-ín-ní àti keji rò pé wọn yòò wá láàyè láti rí Kristi tí ǹ bọ̀ nínú àwosánmà ọ̀run. Bí gbogbo àwọn tí wọn jẹ̀wọ̀ pé wọn gbà ọ̀títọ̀ nàà bá ti şe ipa tiwọn gégé bí àwọn wúndiá ọ̀lọ̀gbón, ihinrere nàà ìbá ti wààsù rẹ̀ kalẹ̀ ní ìgbà pípẹ̀ sẹ̀yin fún gbogbo orilẹ̀-èdè, ẹ̀bí, èdè, àti èniyàn. Şùgbón m̀arùn-ún jẹ̀ ọ̀lọ̀gbón, m̀arùn-ún sì jẹ̀ aşiwèrè. Ó yẹ̀ kí ọ̀títọ̀ nàà tí jẹ̀ wààsù rẹ̀ kalẹ̀ nípasẹ̀ àwọn wúndiá m̀ewàá, şùgbón m̀arùn-ún nikan ni wọn

ti pèsè ohun tí ó ʃe pàtàkì láti darapò mò ẹgbé nàà tí n rìn nínú imólẹ̀ tí ó ti dé bá wọn. Ìhìnrere àngẹ̀lì kẹ̀ta jẹ́ ohun tí a nílò. Ó yẹ́ kí a ʃe ikéde yí. Ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àwọn tí wọn jáde lọ láti padé Ọ̀kọ-iyàwó lábẹ́ àwọn ihìnrere àngẹ̀lì kìn-ín-ní àti kejì, kọ ihìnrere àngẹ̀lì kẹ̀ta, ihìnrere idánwò ikeyìn tí a ó fi fún ayé.”

“Iṣẹ́ kan tí ó jọ èyí ni a ó ʃe nígbà tí àngẹ̀lì kejì yẹn, tí a ʃàfihàn rẹ̀ nínú Ìfihàn 18, bá fi iránsẹ̀ rẹ̀ hàn. A ó nílò láti tún àwọn ifiransẹ̀ àngẹ̀lì kìn-ín-ní, kejì, àti kẹ̀ta ʃe. A ó fi ipè nàà fún ijo pé, ‘È jáde kúrò nínú rẹ̀, èyin èniyàn Mi, kí ẹ́ má bàa di aláábápin nínú ẹ̀ṣẹ̀ rẹ̀.’ ‘Bábilóni nílá ti ʃubú, ó ti ʃubú, ó sì ti di ibùgbé àwọn ẹ̀mí ẹ̀ṣù, àti ibi idimú gbogbo ẹ̀mí àimọ̀, àti àgò gbogbo ẹ̀yẹ àimọ̀ àti ikóriíra. Nítorí pé gbogbo àwọn orílẹ̀-èdè ti mu nínú wáinì ibínú àgbèrè rẹ̀, àwọn ọ̀ba ayé sì ti bá a ʃe àgbèrè, àwọn oníṣòwò ayé sì ti di ọ̀lórọ̀ nípasẹ̀ ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ohun igbádùn rẹ̀.... È jáde kúrò nínú rẹ̀, èyin èniyàn Mi, kí ẹ́ má bàa di aláábápin nínú ẹ̀ṣẹ̀ rẹ̀, àti kí ẹ́ má bàa gba nínú àwọn àjàkálẹ̀-àrùn rẹ̀: nítorí ẹ̀ṣẹ̀ rẹ̀ ti dé ọ̀run, Ọ̀lórùn sì ti rántí àìṣòdodo rẹ̀’ [Ìfihàn 18:2–5].”

“Mú ẹ̀ṣẹ̀ kọ̀ọ̀kan nínú orí yí, kí ẹ́ sì kà á pẹ̀lú iṣọ̀ra, ní pàtàkì jùlọ̀ àwọn méjì ikeyìn: ‘Àti imólẹ̀ fitilá kan kì yóò tún tàn nínú rẹ̀ mò rárá; a kì yóò sì tún gbọ̀ ohùn ọ̀kọ-áfẹ̀sọ̀nà àti ti iyàwó nínú rẹ̀ mò rárá: nítorí àwọn oníṣòwò rẹ̀ ni àwọn ẹ̀ni nílá ayé; nítorí nípa iṣẹ̀ oṣó rẹ̀ ni a fi tàn gbogbo orílẹ̀-èdè jẹ. Àti nínú rẹ̀ ni a ti rí ẹ̀jẹ̀ àwọn wòlfi, àti ti àwọn èniyàn mímọ̀, àti ti gbogbo àwọn tí a pa lóri ilẹ̀ ayé.’”

“Àkàwé àwọn wúndiá mēwàà ni Kristi tikára Rẹ̀ fi sọ, a sì gbọ̀dọ̀ fi itẹ̀lórùn nílá kẹ̀kọ̀ gbogbo àlàyé inú rẹ̀. Àkókò kan yóò dé tí a ó fi ti ilẹ̀kùn. A ʃe aṣojú wa bí àwọn wúndiá ọ̀lọ̀gbón tàbí àwọn aṣiwèrè. A kò lè yà wọn sí mímọ̀ nísinsin yí, bèẹ̀ ni a kò ní aṣẹ̀ láti sọ ẹ̀ni tí ó jẹ́ ọ̀lọ̀gbón àti ẹ̀ni tí ó jẹ́ aṣiwèrè. Àwọn kan wà tí wọn di òtítọ̀ mú nínú àìṣòdodo, àwọn wònyí sì hàn ní ita bíi àwọn ọ̀lọ̀gbón.” Manuscript Releases, idipò 16, 270.

Gégé bí Àwọn Aládéféntisi tí yóò pe àwọn ọ̀kùnrin àti àwọn obìnrin jáde kúrò ní Bábilóni nígbà òfin Ọ̀jọ̀-ìsinmi tí n bọ̀ láipé, “a ʃàpẹ̀rẹ̀ wa bóyá nípasẹ̀ àwọn wúndiá ọ̀lọ̀gbón tàbí àwọn aṣiwèrè.” Egbé tí Jòhànù rí, “tí a ʃàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nípasẹ̀ àwọn wúndiá ọ̀lọ̀gbón márùn-ún, pẹ̀lú fitilá wọn tí a gé tán tí ó sì n jọ,” tí Jòhànù tún fi hàn síwájú sí i gégé bí àwọn tí wọn ní “sùúrù àwọn èniyàn mímọ̀,” àti tí wọn “n pa àwọn aṣẹ̀ Ọ̀lórùn mò àti igbàgbọ̀ Jèsù,” ni ẹ̀gbẹ̀rùn ọ̀górùn-ún mērinlélógórin nàà tí a bèèrè lówó wọn láti máa pa àwọn aṣẹ̀ Ọ̀lórùn mò, láti fi igbàgbọ̀ Jèsù hàn, àti láti mò pé àwọn ni wúndiá inú àkàwé Mátìù ogún-ún-ún márùn-ún. Kì í ʃe pé wọn nílò láti lóye nikan pé àwọn jẹ́ bóyá wúndiá ọ̀lọ̀gbón tàbí aṣiwèrè, sùgbón wọn gbọ̀dọ̀ tún irírí nàà ʃe tí Dániẹ̀lì ʃàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ gégé bí jíjẹ̀ “mímọ̀, lílo funfun, àti didánwò.”

Wọ̀ sì kọ̀ orin tuntun kan bí ẹ̀ni pé ó jẹ́ orin tuntun níwájú itẹ̀ nàà, àti níwájú àwọn ẹ̀dá aláàyè mērin nàà, àti àwọn àgbàgbà: kò sì sí ẹ̀nikan tí ó lè kọ̀ orin nàà bí kò ʃe ọ̀kẹ̀ mērinlélógóji [144,000] tí a rà padà kúrò lóri ayé. Àwọn wònyí ni àwọn tí a kò fi àwọn obìnrin bàjẹ̀; nítorí wún jẹ́ wúndiá. Àwọn wònyí ni àwọn tí n tẹ̀lẹ̀ Ọ̀dọ̀-Àgùntàn nàà níbikíbi tí ó bá n lọ. Àwọn wònyí ni a rà padà láàárín àwọn èniyàn, gégé bí àkọ̀so sí Ọ̀lórùn àti sí Ọ̀dọ̀-Àgùntàn nàà. Kò sì sí ẹ̀tàn tí a rí nínú ẹ̀nu wọn: nítorí wọn jẹ́ aláilábùkù níwájú itẹ̀ Ọ̀lórùn. Ìfihàn 14:3–5.

Ó kéré tán, òtítọ̀ márùn-ún wà tí a ʃàpẹ̀rẹ̀ wọn nínú orí kejìlá iwé Dániẹ̀lì, àwọn tí í ʃe òtítọ̀ tí ó ní í ʃe pẹ̀lú iṣípò àwọn Millerite tí àngẹ̀lì kìn-ín-ní, tí a ó tún ʃe, tí a ó sì túbò lóye wọn ní kíkún jù lọ nípasẹ̀ iṣípò ẹ̀gbẹ̀rùn lónà ọ̀górùn-ún mērinlélógóji. Ọ̀kan nínú àwọn òtítọ̀ wònyí ni ilàna iwènumọ̀

alátègùn mèta tí ó ní í ẹ̀şe pẹ̀lú àkàwé àwọn wúndiá mẹ̀wáá. Òtító àkókó tí William Miller lóye ní tí àkókò àsoṭèlẹ̀ ni “àkókò méje” inú Lefitìkù m̀erindínlògbòn, a sì dá òtító nàà mò nínú Dániẹ̀lì 12, òun nàà sì ni òtító àkókó nínú itàn àwọn Millerite tí a m̀enuba níbẹ̀.

Şùgbòn iwọ, iwọ Dániẹ̀lì, pa àwọn ọ̀rọ̀ nàà mọ, kí o sì di iwé nàà lédè, tí tí di àkókò iparí: ọ̀pọ̀ yóò máa lọ síwájú s̀eyin, imọ̀ yóò sì pọ̀ sí i. Nígba nàà ni èmi Dániẹ̀lì wò, sì kíyèsì i pé, wò ó, àwọn méjì m̀iiràn dúró nibẹ̀, ọ̀kan ní èbá etí odò yìi, èkejì sì ní èbá etí odò kejì. Ọ̀kan sì sọ̀ fún ọ̀kùnrin tí a fi aşọ̀ ọ̀gbò wò, ẹ̀ni tí ó wà lóri omi odò nàà pé, “Yóò ti pẹ̀ tó kí iparí àwọn işẹ̀ iyanu wònyí dé?” Mo sì gbọ̀ ọ̀kùnrin tí a fi aşọ̀ ọ̀gbò wò nàà, ẹ̀ni tí ó wà lóri omi odò nàà, nígbà tí ó gbé ọ̀wọ̀ ọ̀tún rẹ̀ àti ọ̀wọ̀ ọ̀sì rẹ̀ sòkè sí ọ̀run, tí ó sì fi ẹ̀ni tí n bẹ̀ láàyè tí tí láé búra pé, “Yóò jẹ̀ fún àkókò kan, àwọn àkókò, àti ààbò àkókò kan; nígbà tí yóò sì ti parí láti fọ̀ agbára àwọn èniyan mímọ̀ ká, gbogbo ǹnkan wònyí yóò parí.” Mo sì gbọ̀, şùgbòn mi ò yé e: nígbà nàà ni mo sọ̀ pé, “Olúwa mi, kí ni yóò jẹ̀ iparí àwọn ǹnkan wònyí?” Ó sì wí pé, “Máa lọ̀ lònà rẹ̀, Dániẹ̀lì: nítorí a ti pa àwọn ọ̀rọ̀ nàà mọ, a sì ti di wón lédè tí tí di àkókò iparí. Ọ̀pọ̀ ni a ó wẹ̀ mọ, a ó sì sọ̀ wón di funfun, a ó sì dán wón wò; şùgbòn àwọn èniyan búburú yóò máa hùwà búburú: kò sì sí ẹ̀nikẹ̀ni nínú àwọn èniyan búburú tí yóò yé e; şùgbòn àwọn ọ̀lọgbòn yóò yé e.” Dániẹ̀lì 12:4–10.

Àbala yìi bèrè pẹ̀lú fifi iwé Dániẹ̀lì di tí tí dé àkókò ọ̀pin, ó sì parí pẹ̀lú fifi iwé Dániẹ̀lì di tí tí dé àkókò ọ̀pin. Lááárín idi àkókó àti idi ikeyin àwọn ọ̀rọ̀ Dániẹ̀lì, ẹ̀rì ibúra ti “Èni tí n bẹ̀ láàyè tí tí láé,” ni pé “yóò jẹ̀ fún àkókò kan, àwọn àkókò, àti idaji kan; àti nígbà tí òun bá ti parí sí tí tí agbára àwọn èniyan mímọ̀ ká, gbogbo ǹnkan wònyí yóò ẹ̀şe.”

Èni tí ó fi ẹ̀rì ibúra yìi hàn ni Èni nàà tí ó wà lóri omi, tí a wọ̀ aşọ̀ ọ̀gbò. Dániẹ̀lì rí àngẹ̀lì kan ní etí bèbè kan ti Odò Hídékéli àti àngẹ̀lì m̀iiràn ní etí bèbè kejì, ọ̀kan nínú àwọn àngẹ̀lì nàà sì bi ibèèrè kan, èyí tí Èni tí ó wà lóri omi dáhùn. Ibèèrè nàà ni pé, “Yóò pé tó igbà wo?” Àwọn ọ̀rọ̀ méjì àkókó wònyí gan-an ni nínú ibèèrè tí a bi ní ẹ̀şẹ̀ kẹ̀tálá ti Dániẹ̀lì orí kejọ.

Nígba nàà ni mo gbọ̀ ẹ̀ni mímọ̀ kan n sòrò, ẹ̀ni mímọ̀ m̀iiràn sì wí fún ẹ̀ni mímọ̀ kan nàà tí n sòrò pé, Yóò pé tó melóò kan ni iran nàà nípa ẹ̀bọ̀ àinípèkun ojoojúmọ̀, àti irékojá idahoro, láti fi ibi mímọ̀ àti ogun nàà jọ̀ fún itẹ̀mọ̀lẹ̀ lábẹ̀ ẹ̀şẹ̀? Ó sì wí fún mi pé, Títí di ẹ̀gbèrún méjì ọ̀dúnrún ojọ̀; léyìn nàà ni a ọ̀ò wẹ̀ ibi mímọ̀ nàà mọ. Danieli 8:13, 14.

Àkójopọ̀ àsoṭèlẹ̀ kan nàà ni a rí nínú ijíròrò méjèjì, àfi pé ní orí kejọ, Dániẹ̀lì wà légbèé Odò Ulai, kí í ẹ̀şe légbèé Odò Hiddekel. Nínú orí kejọ, àngẹ̀lì kan (ẹ̀ni mímọ̀) “wí fún ẹ̀ni mímọ̀ kan tí n sòrò pé, yóò pé tó igbà wo.” Ọ̀rọ̀ Heberu tí a túmọ̀ sí “ẹ̀ni mímọ̀ kan yẹn,” ni ọ̀rọ̀ Heberu nàà “Palmoni,” tí itumọ̀ rẹ̀ jẹ̀ Alánkà Àgbàyanu, tàbí Alánkà Àşírí. Nínú orí kejọ, Jèsù (Alánkà Àgbàyanu) ni ó n sòrò, ẹ̀ni mímọ̀ m̀iiràn sì béèrè lówó Jèsù (ẹ̀ni mímọ̀ kan yẹn), pé, “yóò pé tó igbà wo.”

Nínú orí kejílá, Èni tí ó dúró lóri omi ni angeli kan tí ó wà lóri ọ̀kan nínú àwọn etí odò Hídékéli bèèrè lówó pé, “títí igbà wo.” A gbódò wo àwọn àyọ̀kà méjèjì wònyí pọ̀, ilà lóri ilà. Ibèèrè àkókó nínú orí kejọ ni pé, “títí igbà wo ni iran nàà yóò fi jẹ̀ nípa títe ibi mímọ̀ àti ogun nàà mọ̀lẹ̀, èyí tí a kókó mú ẹ̀şe nípasẹ̀ ẹ̀şin àwọn kẹ̀fèrí, léyìn nàà nípasẹ̀ ẹ̀şin pòòpù?” Ibèèrè inú orí kejílá ni pé, “títí igbà wo ni yóò fi dé ọ̀pin àwọn ohun àgbàyanu wònyí.” Léyìn nàà ni a fi idáhùn ibúra nàà hàn láti ọ̀dò Pálímónì, Olùka-Iye Àgbàyanu nàà tí a wọ̀ aşọ̀ ọ̀gbò tí ó sì dúró lóri omi, pé, “yóò jẹ̀ fún àkókò

kan, àwọn àkókò, àti ààbò; àti nígbà tí yòò bá ti parí láti tú agbára àwọn èniyàn mímọ́ ká, gbogbo ǹnkan ẁnyí yòò sì parí.”

Àwọn ibèèrè àwọn Odò Ulai àti Hiddekel ni pé, “Yòò pé ìgbà mélòó kan ni iran fífó àwọn èniyàn Olórùn ká, èyí tí a mú ẹ̀ nípàsẹ̀ ẹ̀sìn abòrìṣà, lẹ̀yìn nàà nípàsẹ̀ ẹ̀sìn pòòpù, bí ẁn ti ǹ tẹ̀ ibi mímọ́ àti ogun nàà m̀lẹ̀?” Ìdáhùn nàà ni pé, itẹ̀m̀lẹ̀ nàà parí ní ọ̀dún 1798, nígbà tí iṣẹ̀ Palmoni nínú gbígbé tẹ̀npilì àwọn Millerite dide bèrẹ̀, lẹ̀yìn nàà ó sì parí ní ọ̀dún m̀rindínlógòrìn lẹ̀yìn nàà, ní 1844, nígbà tí a ní láti wẹ̀ ibi mímọ́ nàà nù.

Nínú orí kejilá, Dániẹ̀lì gbọ̀ ijíròrò nàà, “s̀ùgb̀on mi ò yé e.” Dániẹ̀lì fi ifẹ̀ hàn láti ní òye, gẹ̀gẹ̀ bí a ti s̀afihàn rẹ̀ nínú bí ó ti bèèrè lówó Kristi. “Olúwa mi, kí ni yòò jẹ̀ ọ̀pin àwọn ǹnkan ẁnyí?” Ifihàn ifẹ̀ rẹ̀ láti ní òye sojú ifẹ̀ àwọn wúndiá ológbon láti ní òye, nítorí pé a fi gbogbo ijíròrò nàà sí àárín itókasi méjì sí ididiwé iwé Dániẹ̀lì tí tí di àkókò ọ̀pin. Dániẹ̀lì sojú ifẹ̀ tí a fi lé orí William Miller láti ní òye ọ̀tító tí a tú silẹ̀ ní ọ̀dún 1798, àti pé ọ̀tító àkókó tí a darí i láti m̀o ni itẹ̀ m̀lẹ̀ ibi mímọ́ àti ẹ̀gbé-ogun nàà, ní àkókó nípàsẹ̀ ẹ̀sìn keferi, lẹ̀yìn nàà nípàsẹ̀ ẹ̀sìn Pápá ní àkókò tí agbára àwọn èniyàn mímọ́ nàà ti f̀on ká, gẹ̀gẹ̀ bí im̀usẹ̀ “àkókò méje,” ti Lefitiku m̀rindínlógbon.

Ifẹ̀ Miller láti m̀o ọ̀tító ni a s̀afihàn nínú ifẹ̀ Danieli; s̀ùgb̀on òye Miller kò pé. Danieli ǹ sojú ifẹ̀ Miller, Beltesásari sì ǹ sojú àwọn tí ẁn ní òye pípé nípa ọ̀ràn nàà àti iran nàà. Ó kéré tán ọ̀tító pàtàkì m̀arùn-ún wà tí ẁn jẹ̀ apá kan nínú irírí àwọn Millerite nínú orí kejilá iwé Danieli, tí yòò ní ibámu àfowosowopò pèlú rẹ̀ nínú itàn àwọn ẹ̀gbèrùn kan ó lé m̀rindínlógòjì. Ọ̀kan ni pé ẁn mú ẹ̀, ẁn sì lóye pé àwọn ǹ mú àkàwé àwọn wúndiá m̀ewáá ẹ̀, pèlú ilànà idánwò ìgbésẹ̀ m̀eta rẹ̀; èkejì sì ni pé ẁn lóye ọ̀kúta ipilẹ̀ “àkókò méje,” ti Lefitiku orí m̀rindínlógbon.

A ó máa tẹ̀síwájú nínú iwádií yìi nínú àpilẹ̀kọ̀ wa tó kàn.

“Nígbà nàà ni a ó fi ijoba ọ̀run wé àwọn wúndiá m̀ewáá, tí ẁn mú fitilá ẁn, tí ẁn sì jáde lọ láti padé ọ̀kọ̀ iyàwó. M̀arùn-ún nínú ẁn jẹ̀ ogbon, m̀arùn-ún sì jẹ̀ aláìgbon. Àwọn aláìgbon nàà mú fitilá ẁn, s̀ùgb̀on ẁn kò mú ọ̀róró dání pèlú ẁn; s̀ùgb̀on àwọn ológbon mú ọ̀róró sínú ìgò ẁn pèlú fitilá ẁn. Bí ọ̀kọ̀ iyàwó ẹ̀ pé dé, oorun lù gbogbo ẁn, ẁn sì sùn. Ní àárín ọ̀ru sì ni igbe kan dún pé, Ẹ̀ wò ó, ọ̀kọ̀ iyàwó ǹ bọ̀; ẹ̀ jáde lọ padé rẹ̀. Nígbà nàà ni gbogbo àwọn wúndiá ẁnyí dide, ẁn sì tún fitilá ẁn ẹ̀. Àwọn aláìgbon nàà sì wi fún àwọn ológbon pé, Ẹ̀ fún wa nínú ọ̀róró yín; nítorí fitilá wa ǹ kú. S̀ùgb̀on àwọn ológbon dáhùn pé, Rará; kí ó má bà a tó fún àwa àti èyin: s̀ùgb̀on ẹ̀ kúkú lọ sòdò àwọn tí ǹ tà á, kí ẹ̀ sì rà á fún ara yín. Bí ẁn sì ẹ̀ ǹ lọ rà á, ọ̀kọ̀ iyàwó dé; àwọn tí ó ti múra tán sì bá a wòlé sí ibi ìgbéyàwó: a sì ti ilẹ̀kùn. Lẹ̀yìn èyí ni àwọn wúndiá yòókù nàà dé, ẁn ǹ wí pé, Olúwa, Olúwa, sí i sí wa. S̀ùgb̀on ó dáhùn pé, Lódótó ni mo wí fún yín, èmi kò m̀o yín. Nítorí nàà ẹ̀ máa s̀onà; nítorí ẹ̀ kò m̀o ojò tàbí wákàti tí Omọ̀ èniyàn yòò fi dé.”

“A ǹ gbé nísinsinyí ní àkókò tí ó le gan-an jùlò, kò sì yẹ̀ kí ẹ̀nikẹ̀ni nínú wa lora ní wíwá im̀urasilẹ̀ fún ibò Kristi. Kí ẹ̀nikẹ̀ni má ẹ̀ tẹ̀lẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ àwọn wúndiá òmùgò, kí ó sì rò pé yòò dáa láti dúró tí tí ìgbà tí iponjú bá dé kí ó tó ní im̀urasilẹ̀ iwà láti dúró ní àkókò nàà. Yòò ti pé jù láti wá ọ̀dodo Kristi nígbà tí a bá ti pé àwọn àlejò wòlé, tí a sì ti ẹ̀ àyèwò ẁn. Nísinsinyí ni àkókò láti wò ọ̀dodo Kristi,—aṣò ìgbéyàwó tí yòò mú kí o yẹ̀ láti wò inú àsẹ̀ ìgbéyàwó Ọ̀dọ̀-Àguntàn. Nínú àkàwé nàà, a fi àwọn wúndiá òmùgò hàn bí ẹ̀ni pé ẁn ǹ bèbẹ̀ fún ọ̀róró,

ṣùgbòn wòn kò rí i gbà gégé bí ibéèrè wòn. Èyí jé àmì ti àwọn tí kò tii múra ara wòn sílè nípa idàgbàsókè iwà tí yòò lè dúró ní àkókò iponjú. Ó dà bí eni pé wòn lọ sọ fún àwọn aláduúgbò wòn pé, E fún mi ní iwà yín, bí kò bá ẹ̀ ẹ̀, èmi yóò ẹ̀gbé. Àwọn tí wòn jé ọlọgbòn kò lè pín òróró wòn fún àwọn fitílà tí n rẹ̀rẹ̀ kù ti àwọn wúndiá òmùgò. A kò lè gbé iwà kojá láti ọ̀dò eni kan sí ọ̀dò ẹ̀lòmíràn. Kì í ẹ̀ ohun tí a lè rà tàbí tà; ohun tí a ní láti jèrè ni. Olúwa ti fún olúkúlùkù èniyàn ní ànfààní láti ní iwà òdodo gbà nípasẹ̀ àwọn wákàtí àdánwò; ṣùgbòn kò ti pèsè ọ̀nà kan tí aṣojú èniyàn kan lè fi pín fún ẹ̀lòmíràn iwà tí òun ti dàgbà sí nípasẹ̀ lílọ kojá nínú àwọn irírí lílé, nípa kíkẹ̀kọ̀ àwọn ẹ̀kọ̀ lódò Olùkọ̀ Nlá, kí ó lè fi sùúrù hàn lábé àdánwò, kí ó sì lo igbàgbò débi pé yóò lè yọ̀ àwọn òkè àiṣeṣe kúrò ní ọ̀nà. Kò ẹ̀ ẹ̀ láti fi òórùn dídùn ifẹ̀ fúnni lówọ̀,—láti fi irẹ̀lẹ̀, ogbòn ihùwàsí, àti ifaradà fún ẹ̀lòmíràn. Kò ẹ̀ ẹ̀ fún ọ̀kàn èniyàn kan láti tú ifẹ̀ Ọlọrun àti ti ẹ̀dà èniyàn sínú ọ̀kàn ẹ̀lòmíràn.”

“Ṣùgbòn ojọ̀ nàà n bọ̀, ó sì ti sùn mó wa, nígbà tí gbogbo ipò iwà yóò fi hàn nípa idánwò àkànṣe. Àwọn tí yóò dúró ṣinṣin nínú òtítọ̀ sí ilànà, tí yóò sì lo igbàgbò títi dé ọ̀pin, ni àwọn tí wòn ti fi ara wòn hàn gégé bí olóótítọ̀ lábé àyewò àti idánwò ní àwọn wákàtí isáájú igbà ànfààní wòn, tí wòn sì ti dá iwà wòn sílè gégé bí àwòrán Kristi. Àwọn tí wòn ti mú ibáṣepò tímótímó pèlú Kristi dàgbà ni yóò jé ẹ̀, àwọn tí, nípasẹ̀ ogbòn àti oore-ọ̀fẹ̀ rẹ̀, di alábápín nínú iwà àtòrunwá. Ṣùgbòn kò sí èniyàn kankan tí ó lè fi ifaramọ̀ ọ̀kàn àti àwọn ànímọ̀ ọ̀lá ti ọ̀kàn-inú fún ẹ̀lòmíràn, kí ó sì fi agbára iwà rere pèsè àipé rẹ̀. Eni kọ̀ọ̀kan wa lè ẹ̀ púpọ̀ fún ara wa nípa fifi àpẹ̀rẹ̀ tí ó dàbí ti Kristi hàn fún àwọn èniyàn, nípa ẹ̀ ẹ̀ nípa nípa lóri wòn kí wòn lè lọ sọ̀dọ̀ Kristi fún òdodo nàà láisí èyí tí wòn kò lè dúró nínú idájó. Ó yẹ̀ kí àwọn èniyàn fi àdúrà ronú jinlẹ̀ lóri ọ̀ràn pàtàkì ti kíkó iwà, kí wòn sì mó iwà wòn ní ibámu pèlú àpẹ̀rẹ̀ àtòrunwá.” The Youth Instructor, January 16, 1896.